

WESTERSCHELLING, DE HERVORMDE KERK

Geschiedenis.

Het kerkje is gebouwd begin 17^{de} eeuw. In 1653 kreeg de gemeente haar eerste eigen predikant. Bij de grote brand van 1666 werden alleen de deur en het voorportaal beschadigd.

Exterieur.

De kerk is oorspronkelijk gebouwd in gele baksteen. Helaas is dit uiterlijk onherkenbaar verminkt: ca. 1900 werd de gevel bepleisterd en daarna in de 30-er jaren ommetseld. In de 60-er jaren enigszins gemoderniseerd. De voorgevel vertoont nu een elektrische klok in de puntgevel, een deur met boogafsluiting tussen twee lisenen, een luifel en twee glas-in-loodramen.

Interieur.

Een eenvoudige eenbeukige ruimte. Het houten tongewelf wordt gesteund door geprofileerde en gebeeldhouwde teenstukken. Tegen de zuidmuur een fraaie 17^{de} eeuwse preekstoel met gesneden toogpanelen. Rond de kansel een koperen doophek. In de dooptuin is de lessenaar voor de voorlezer-voorzanger in ere gehouden. Achterin de kerk, op een 17^{de} eeuwse geldkist, is een scheepsmodel geplaatst. Het schip draagt de naam "Everdina" en dateert uit 1928.

De kerk bezit een mooi avondmaalservies uit 1682, waarop het wapen van Terschelling.

In de kerk bevinden zich drie zerken: voor de drossaard/rentmeester Robbé uit 1797, voor de secretaris Wulp en echtgenote met de jaartallen 1800 en 1813 en onder de kansel de zerk van de eerste eigen predikant van West: Johannes Grevenstein uit 1669.

Het orgel is oorspronkelijk gemaakt voor de thans gesloten Zuiderkerk in Den Haag, door de Utrechtse orgelmakers Bätz - Witte in 1892. Het werd in 1977 aangekocht ter vervanging van het onbruikbaar geworden instrument uit 1939.

G. Yedema
1985

WESTERSCHELLING, DE DOOPSGEZINDE VERMANING

Het is bekend dat er al rond 1550 aanhangers van de Wederdopers op Terschelling waren, eerder dan aanhangers van de Reformatie. Zoals elders, is ook hier strijd ontstaan tussen de aanhangers van de zachte en die van de harde lijn ("rekkelijken en preciezen"). Ooit zijn er daardoor zelfs vier gemeenten geweest, elk met hun eigen vermaning.

Het waren eenvoudige gebouwtjes, lijkend op woonhuizen. Vanaf de 18^{de} eeuw nam het aantal doopsgezinden geleidelijk af, zodat één vermaning voldoende was. Dit zeer eenvoudige kerkje werd gebouwd op de fundamenten van een eerdere "fijne" vermaning, naast en achter de reeds bestaande pastorie. Deze dateert van 1847, het kerkje van 1850. Het is een zaalkerkje. De in houtkleur geverfde mannenbanken staan rondom het vierkant met stoelen voor de vrouwen.

De kerk bezit een zilveren Doop- en Avondmaalsstel, in de 19^{de} eeuw door een gemeentelid geschonken. Ook de beide gebrandschilderde ramen in Jugendstil uit 1910 zijn een geschenk. Uit dat jaar dateert ook het orgel, gemaakt door een niet meer bestaande firma uit Goes.

In de 60-er jaren is het doophek verwijderd.

Aan weerszijden van kerk en pastorie vindt men respectievelijk het armhuis van de Doopsgezinde Gemeente en een commandeurswoning, herkenbaar aan de balk van rode steen in de voorgevel.

G. Yedema
1985

Literatuur:

-G. Knop Schylgeralân. Leiden 1946

-Terschelling 't Stryper wyfke Terschelling, 1974.

-F.A. Wiersma. Een rondgang langs de historische kerken van Terschelling z.j.

-F.A. Wiersma. '...en midden op Terschelling leit Meslâns', 1982

-S.J. van der Molen. Zeilschepen op grafzerken: een Schellinger traditie uit twee eeuwen. Spiegel der zeilvaart, nov 1981.

-H. de Feyfer De geschiedenis van de Brandaris, Spiegel der zeilvaart, juli 1977

-K.I. Ruige. Kerk-Hoorn. Terschelling: monument, ontmoetingsplaats. Terschelling, 1969.

-Terschelling: monumenten "het bekijken waard" Terschelling z.j.

-Kunstreisboek voor Nederland. Amsterdam 1977

